

Az ítéltábla dr. Roxin György ügyvéd, valamint hozzátartozó által képviselt **I.r.**, és hozzátartozó által képviselt **II.r. felpereseknek** az **OBH** Jogi Képviseleti Osztály által képviselt **alperes** ellen **bíróági jogkörben okozott kár megtérítése** iránt indított perében, a Győri Törvényszék 2013. március 14. napján kelt 31.P.20.912/2012/14. számú ítéletével szemben, az I., II.r. felperes által 18. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. r. felperest arra, hogy az államnak az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 15.000.-(Tizenötezer) forint, a II. r. felperest pedig arra, hogy 30.650.-(Harmincezer-hatszázötven) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket fizessen meg.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s :

A Győri Törvényszék fellebbezéssel támadott ítéletében a felperesek kereseti kérelmét elutasította, és az I. r. felperest 11.750.-Ft, a II. r. felperest 23.000.-Ft feljegyzett eljárási illeték állam javára történő megfizetésére kötelezte.

Megállapította, hogy a "**Város**"1 hrsz. alatti ingatlan tulajdonosa a Magyar Állam, a vagyonkezelője - 2008. évtől - a ... Megyei Rendőr-főkapitányság. A szomszédos, "**Város**"1 és hrsz. alatti ingatlanok a jelen per I. és II. r. felpereseinek tulajdonában állnak.

A ... Megyei Rendőr-főkapitányság I. rendű és a Magyar Állam II. rendű felperesek 2007. augusztus 31-én keresetet indítottak a Körmendi Városi Bíróságon szolgalmi jog megállapítása iránt a jelen per felperesei, mint az alapper I. és II. r. alperesei, valamint a hrsz.-ú ingatlanon jelzálogjoggal rendelkező III. r. alperes ellen.

A Vas Megyei Bíróság 2011. november 8. napján kelt 6.Pf.20.542/2010/24. számú ítéletével a Körmendi Városi Bíróság 2010. április 28. napján meghozott ítéletének fellebbezett rendelkezéseit azzal a pontosítással hagyta helyben, hogy megállapította, hogy a **város 1-i** hrsz.-ú ingatlan mindenkori birtokosait elbirtoklással szerzett vízvezetési szolgalmi jog illeti meg a **város 1-i** hrsz.-ú ingatlanon. A másodfokú bíróság a **Város 2-i** Körzeti Földhivatal részére megküldeni rendelte a másodfokú ítélet mellékletéül csatolt, "**A**"

igazságügyi szakértő által 2011. február 15-én készített kiegészítő szakvélemény részét képező változási vázrajzot a szolgalmi jog ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzése végett.

Az alapperben tapasztalt anyagi- és eljárásjogi jogszabálysértésekre hivatkozással a felperesek a Pp.2. § (3) bekezdése és a Ptk.349. § (1) (3) bekezdései alapján keresettel fordultak a bírósághoz. Az I. r. felperes módosított kereseti kérelmében 64.143.-Ft, a II. r. felperes 383.140.-Ft vagyoni kár és járulékai megtérítésére kérte kötelezni az alperest.

Arra hivatkoztak, hogy az alapper elsőfokú eljárása során 84.849.-Ft, míg a másodfokú eljárás során 43.437.-Ft általuk fizetendő szakértői díj az alperes jogszabálysértő eljárása miatt merült fel. Ezért ezen összegnek részükre egyenlő arányban történő megtérítésére kérték kötelezni az alperest.

A II.r. felperes igényelte az alapper folyamán szükségtelenül tartott tárgyalások miatt elmaradt jövedelmét 64.000.-Ft összegben, és a tárgyalásokon való megjelenésével feleslegesen felmerült 178.797.-Ft útiköltségét is.

Az alapperben eljáró bíróságok elmulasztották elrendelni a vízvezeték-nyomvonal kitűzését, ezért a II. r. felperes megtéríteni kérte a nyomvonal-kiméretés általa finanszírozott költségét, azaz 76.200.-Ft összeget.

Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmet elutasító döntésének meghozatala során abból indult ki, hogy a felperesek által érvényesített igény nem sérelemdíj jellegű, nem tartozik a Pp. 2. § (3) bekezdése által definiált „méltányos elégtételt biztosító kártérítés”, mint önálló anyagi jogi jogintézmény kategóriájába.

A kereseti kérelem a Ptk. 349.§ alapján bírálható el. Ennek megfelelően a perben a felpereseknek kellett bizonyítani a közigazgatási jogkörben okozott kár jogcímén érvényesített kártérítési felelősség általános és különös feltételei teljesülését. A felperesek tartoztak igazolni, hogy az alperes magatartásával okozati összefüggésben a felpereseket az általuk megjelölt összegű kár érte. A felpereseket terhelte a bizonyítási kötelezettség abban a körben is, hogy a káruk rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vették.

A fentiek igazolását követően az alperes akkor mentesülhet a felelősség alól, amennyiben igazolja, hogy az elvárható gondosság mércéje szerint és az eljárására irányadó jogi szabályozás szerint járt el, illetőleg esetleges mulasztása vagy tévedése sem nyilvánvaló, sem kirívó jogalkalmazási- jogértelmezési tévedésnek nem tekinthető.

Az elsőfokú bíróság a felperesek által megjelölt, sérelmes alperesi magatartásokat - az ítélet indokolásában összegzett elméleti alapvetések, és az irányadó joggyakorlat tükrében - vizsgálva megállapította, hogy az alapügyben eljáró bíróságok kártérítési felelősséget megalapozó anyagi és eljárásjogi szabálysértést nem vettek.

Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény (Inyvtv.) 37. § (2) bekezdése, 28. § (1) bekezdése és a 109/1999.(XII.29.) FVM rendelet 65. § (1) és (2) bekezdései alapján rámutatott, hogy a vízvezetési szolgalmi jog ingatlan-nyilvántartási bejegyzéséhez szükséges, ingatlanügyi hatóság által záradékolt változási vázrajz hiánya a per érdemi tárgyalásának nem akadály. A záradékolt vázrajz beszerzésére vonatkozó eljárás nem

minősül a Pp.130. § (1) bekezdés c.) pontjában írt olyan hatósági eljárásnak, amelynek hiánya a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítását eredményezi. A záradékolt vázrajznak az érdemi határozat meghozatalakor kell a bíróság rendelkezésére állni.

Utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy a záradékolt vázrajz keresetlevélhez történő csatolása költségmegtakarítási, pergazdaságossági szempontból sem célszerű, mivel a szolgalmi elbirtoklásának - perben elsőként vizsgálándó - jogszabályi feltételei hiányában a vázrajz záradékoltatásának költségei szükségtelen kiadásként jelentkeznek. Felesleges költséget eredményez az előzetes záradékoltatás abban az esetben is, ha egy éven belül nem kerül sor a jogerős döntés meghozatalára, mivel a záradék egy év elteltével hatályát veszti.

Az alapperben a másodfokú bíróság kiküszöbölte az elsőfokú ítélet hiányosságát és a jogorvoslati eljárásban szerzett záradékolt vázrajz alapján a szolgalmi jog az ingatlan-nyilvántartáson átvezetésre került. A vázrajz megfelelősége a bíróság ellen indított kártérítési perben nem vizsgálható felül. Az a körülmény, hogy az ingatlan-nyilvántartási átvezetéshez szükséges záradékoltatás a másodfokú eljárásban történt, nem áll okozati összefüggésben a kereset tárgyát képező kárigény egyes tételeivel sem.

Kifejtette a bíróság, hogy a szakértői költség megtérítése iránti kárigény azért sem megalapozott, mivel a felperesek az alapperben a szolgalmi jog megállapítására irányuló kereseti kérelem alapjául szolgáló vázrajzot vitássá tették attól függetlenül, hogy az mikor, milyen módon került beszerzésre. A szakértő kirendelése tehát az alapperben akkor sem lett volna mellőzhető, ha a záradékolt vázrajz a keresetlevél mellékletét képezi.

A vázrajz beszerzésének költsége a Pp.75. § szerint perköltségnek minősül, indokoltan merült fel, ezért annak megfizetésére a felperesek a Pp.78. § (1) bekezdése alapján alaptalan perlekedésük miatt, nem pedig az alperes jogellenes magatartása következményeként voltak kötelesek.

A szakvélemény kiegészítésére annak hiányosságai miatt került sor, így az ezzel összefüggő költség felmerülte és mértéke nem azzal áll okozati összefüggésben, hogy a kiegészítésre a másodfokú eljárásban került sor. Amennyiben már az elsőfokú bíróság elrendeli a szakvélemény kiegészítését, úgy - változatlan pertartam mellett - az ezzel kapcsolatos kiadások kétséget kizáróan felmerülnek.

A II. r. felperes utazási költsége és elmaradt jövedelme, mint kárigény csak abban az esetben volna megalapozott, ha a tárgyalások megtartására indokolatlanul, a bíróságnak felrőhatóan került volna sor. Ezt a körülményt a felperesek nem bizonyították.

A több tárgyalás megtartását igénylő, széleskörű bizonyítás lefolytatása azért volt szükséges, mivel az alapper alperesei valamennyi felvethető körülmény tekintetében mind érdemben, mind eljárásjogi szempontból vitássá tették a felperesi igényt.

Az elsőfokú eljárás - szünetelést és a keresetlevél hiányosságainak pótlását meghaladó - 22 hónapos időtartama pedig a jogvita jellegére tekintettel sem minősíthető elhúzódónak.

A vezeték nyomvonalának utólagos kimérettetésével felmerült költség kárként azért nem igényelhető, mivel a kitűzés hiányát az alapper alperesei a fellebbezésükben nem kifogásolták, így az e hiányosság elhárítására alkalmas jogorvoslat elmulasztása miatt erre alapítottnan utóbb igényt nem érvényesíthetnek. A felperesek csupán a 2011. január 12. napján kelt beadványukban kérték a vezeték nyomvonalának kitűzését, amely kérelmüket a másodfokú bíróság a Pp. 3. § (4) bekezdésére hivatkozással elutasította.

E körben hivatkozott az elsőfokú bíróság a 46/2010.(IV.27.) FVM rendelet 14. § (4) bekezdésére, amelynek értelmében a kitűzési követelményt megalapozó új földrészlet nem keletkezett, ezért - jogszabályi előírás hiányában - a perbeli esetben a kitűzés nem volt szükséges.

Az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy a felperesek által sérelmezett egyéb cselekmények („hivatalból” folytatott bizonyítás, más ügyben keletkezett jegyzőkönyv felhasználása, a másodfokú eljárás során elrendelt szakértői bizonyítással összefüggésben felvetett anomáliák, az elsőfokú bíróság „elfogultsága”) nem állnak okozati összefüggésben sem a szakértői költség felmerültével, mértékével, sem a tárgyalások számával és ehhez kapcsolódóan a II. r. felperes káraként érvényesített utazási költséggel és elmaradt jövedelemmel, ezért kártérítési igényt a felperesek javára nem alapoznak meg.

A fellebbezésükben a felperesek az ítélet megváltoztatását kérték a kereseti kérelemben írtak szerint az alperes perköltségben marasztalása mellett.

Arra hivatkoztak, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Ptk.349. § (1) bekezdésében, az Alaptörvény 14. cikkének (1) bekezdésében, a Pp.2. § (1) bekezdésében, valamint Pp.130. § (1) bekezdés c.) pontjában írtakat.

Az elsőfokú eljárásban előadottakkal egyezően állították, hogy a Pp.130. § (1) bekezdés c.) pontja a hatósági eljárás lefolytatását - jelen esetben az ingatlan-nyilvántartási bejegyzésre alkalmas vázrajz záradékoltatását - a perindítás feltételeként rögzíti. Rámutattak, hogy ezen értelmezésre utal a másodfokú bíróság által a 2010. december 7. napján megtartott tárgyaláson adott tájékoztatás szövegezése is, amely úgy fogalmaz, hogy „a szolgalmi jog bejegyzésére irányuló kereset feltétele az ingatlanügyi hatóság által záradékkal ellátott változási vázrajz”.

A felperesek a fellebbezésükben is sérelmezték, hogy a szakértő kirendelésére nem a Pp.177. § (1) bekezdésében írtaknak megfelelően került sor, hanem a perindítás feltételét képező, ám a keresetlevélhez törvénysértő módon nem csatolt, záradékoltt vázrajz „pótlása” céljából. Ezért a szakvélemény elkészítésének, kiegészítésének költsége megalapozatlanul hárult a jelen per felpereseire.

A per indokolatlan elhúzódása is a záradékoltt vázrajz elkészítése céljából, a Pp. 177.§ (1) bekezdésének sérelmével elrendelt szakértői bizonyításra vezethető vissza. Ezért a hosszú pertartammal összefüggésbe hozható felesleges költségek (utazási költség, elmaradt haszon) felmerülése is az alperes jogszabálysértő eljárása miatt következett be, így az alperes ezen kártételek megtérítésére köteles.

Az utólagos kiméretés költségével összefüggésben a felperesek azt hangsúlyozták, hogy a nyomvonal kitűzése nem a felek kérelmének függvénye, hanem a bíróságra háruló jogszabályi kötelezettség. Az eljáró bíróságoknak a szakértő feladatává kellett volna tenniük nemcsak a vázrajz elkészítését, hanem annak alapján a nyomvonal kitűzését is. Mivel az alapper elsőfokú eljárásában záradékoltt vázrajz sem készült, ezért a felpereseknek nem állt

módjában a kitűzést kezdeményezni, azt a másodfokú bíróságnak hivatalból kellett volna elrendelnie.

Az alperes ezen kötelezettségét elmulasztotta, ezért a II.r. felperes oldalán az utólagos kitűzés többletköltséget, kárt okozott.

A felperesek kitértek arra is, hogy az elsőfokú bíróság tévesen érvelt azzal, hogy a kitűzés az okból sem kötelező, hogy új földrészlet nem keletkezett. A záradékolt vázrajzról ugyanis leolvasható, hogy 252 m² nagyságú új földrészlet jött létre, ezért a 46/2010.FVM. rendelet 14. § (4) bekezdése, valamint a rendelet 33. § (2) bekezdése értelmében az eljáró bíróságoknak a vázrajz alapján el kellett volna rendelni a nyomvonal kitűzését.

A felperesek a fellebbezésük 2013. október 2. napján érkezett kiegészítésében sérelmezték, hogy az ítélet indokolása nem tér ki sem a Pp.177. §-ra alapított, sem a bíróságot terhelő, nyomvonal kitűzésére irányuló kötelezettséggel összefüggő felperesi érvelésre.

A per várható időtartama, ettől függően a záradékolt vázrajz időbeli felhasználhatósága és ebből következően a vázrajz záradékolásának esetlegesen felmerülő többletköltsége a kereset beadására vonatkozó, jogszabályban előírt kötelezettségeket (Pp.130. § (1) bekezdés c.) pont) nem befolyásolhatja.

Hangsúlyozták, hogy a fellebbezésben is kiemelt, az alapeljárásban tapasztalható jogszabálysértések az elvárható gondosság súlyos sérelmét jelentik a jogalkalmazó részéről.

Az alperes a fellebbezés elutasítását, és az elsőfokú ítélet annak helyes indokaira tekintettel történő helybenhagyását kérte.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a megalapozott tényállásból levont helytálló jogi következtetéssel utasította el a felperesek kereseti kérelmét. Az ítélet tábla az érdemi döntés indokaival is egyetért, azokat megismételni nem kívánja.

A fellebbezésben előadottakra tekintettel az ítélet tábla az alábbiakat emeli ki.

A Pp.130. § (1) bekezdés c.) pontja értelmében a bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasítja, ha megállapítható, hogy a pert más hatósági eljárásnak kell megelőznie.

A rendelkezés helyes értelmezése szerint a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának a Pp.130.§ (1) bekezdés c.) pontja alapján csak akkor van helye, ha az ott hivatkozott hatósági eljárást egyéb jogszabály a keresetindítás feltételévé teszi.

Ezt előíró jogszabályt a felperesek nem tudtak megjelölni.

A felperesi értelmezésből az a nyilvánvalóan téves álláspont következne, hogy amennyiben az előterjesztendő kereseti kérelem tárgya, tartalma hatósági eljárás lefolytatásának szükségességét veti fel - akár vázrajz záradékoltatását, akár egyéb hatósági eljárást - úgy azt minden esetben - elutasítás terhével - a keresetindítást megelőzően, és ezért annak hiányában kellene lefolytatni, hogy a bíróság a kereseti kérelem megalapozottságának további jogszabályi kritériumait vizsgál(hat)ná.

A felperesek által hivatkozott rendelkezés téves értelmezése ezért számos és költséges hatósági eljárás lefolytatását tenné szükségessé olyan keresetek indítása miatt, amelyekről később, a per folyamán bebizonyosodik, hogy alaptalan.

Jelen esetben az elsőfokú bíróság által is hivatkozott rendelkezések - az Inyvtv. 37. § (2) bekezdés, 28. § (1) bekezdés, a 109/1999.(XII.29.) FVM rendelet 65. § (1), (2) bekezdései - nem a szolgalmi jog tárgyában indított kereset előterjesztéséhez, hanem az ingatlan-nyilvántartási térkép tartalmát is érintő szolgalmi jog ingatlan-nyilvántartásban történő átvezetésének feltételeként írják elő a záradékolt vázrajz készítését, ezért a záradékolt vázrajz nem a keresetindítás, hanem a kereseti kérelemnek történő helyt adás feltétele.

A fentiekből az is következik, hogy a perben "A" igazságügyi földmérő szakértő kirendelése nem volt sem okszerűtlen, sem a Pp.177. § (1) bekezdésébe ütköző. A záradékolt vázrajz elkészítése ugyanis speciális szakértelmet igényelt.

Helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy a felperesek a vázrajz tartalmát az elkészítés időpontjától függetlenül vitatták, ezért - figyelemmel annak felhasználhatósága időbeli korlátjára is - a szakértő kirendelésére a perben akkor is szükség lett volna, ha a felperesek a záradékolt vázrajzot keresetlevelük mellékleteként csatolják. A vázrajz perindítást megelőző elkészítése sem a per időtartamán, sem a perköltség összegén számottevően nem változtatott volna.

A fellebbezésben és annak kiegészítésében a felperesek abból indultak ki, hogy jogszabály írja elő a vízvezeték nyomvonalának kitűzését, ezért azt az eljáró bíróságoknak a szakértő feladatává kellett volna tenniük. Ezen kötelezettség elmulasztása eredményezte, hogy a nyomvonal kitűzéséről a II.r. felperesnek saját költségén kellett gondoskodni, így az kárként merült fel.

A felperesek a fentiekben részletezett téves álláspontjukat a jelenleg már hatályon kívül helyezett 46/2010.(IV.27.) FVM rendelet 14. § (4) bekezdésére és 33. § (2) bekezdésére alapították. A nyomvonal kitűzési kötelezettség álláspontjuk szerint a hivatkozott rendelet 14. § (4) bekezdéséből következik, amelynek értelmében a változás során keletkező új földrészlet határpontokat a munka keretében a természetben ki kell tűzni és meg kell jelölni. A 14. § (4) bekezdése szerinti „új földrészlet” keletkezése pedig a 33. § (2) bekezdésében írtak alapján állapítható meg. A 33. § (2) bekezdése szerint a közös tulajdonban lévő ingatlanra vonatkozó több vagyongazdálkodási jog, villamos berendezések elhelyezését biztosító használati jog, vezetékjog, vízvezetési- és bányaszolgalmi jog bejegyzésével kapcsolatos változási vázrajzon - a 18. melléklet mintájára - 0,5 mm vastagságú, hosszú szaggatott vonallal kell feltüntetni annak a területnek a határvonalát, amelyre a vagyongazdálkodási vagy egyéb jog kiterjed. Az így kialakult földrészlet-részeket római számokkal kell megjelölni.

A rendelet 33. § (2) bekezdésének idézett szövegéből azonban - szemben a felperesek jogértelmezésével - csak az olvasható ki, hogy a vízvezetési szolgalmi jog bejegyzésével kapcsolatos vázrajzon 0,5 mm vastag szaggatott vonallal kell feltüntetni annak a területnek a határát, amire e jog vonatkozik. Ez azonban „új földrészletet” nem hoz létre, pusztán az eredeti ingatlan területén belül feltüntetésre kerül a szolgalmi jog terjedelme. A 14. § (4)

bekezdése értelmében vett, természetben kitűzendő „új földrészlet” nem keletkezik, a 14. § (4) és a 33. § (2) bekezdései a felperesek által vélt összefüggést nem mutatják.

A fentiekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság megalapozott döntését a Pp.254. § (3) bekezdése alapján annak helyes indokaira tekintettel hagyta helyben.

Az eredménytelenül fellebbező felperesek a Pp.78. § (1) bekezdése alapján kötelesek a másodfokú illetékből álló perköltség állam javára való megfizetésére. A fizetendő illeték összegét az ítéltábla az I. r. felperesre eső 64.143.-Ft összegű és a II. r. felperesre eső 383.140.-Ft összegű fellebbezési értékre tekintettel az illetékekről szóló 1990. évi XCIII.törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

Győr, 2013. október 16. napján

Dr. Havasiné Dr. Orbán Mária sk.	Dr. Sarmon Hedvig sk.	Dr. Világi Erzsébet sk.	a
tanács elnöke	előadó bíró	bíró	

A kiadmány hitelül:

Kiadó: